

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 116/2013-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. B. F., B., vedené pod sp. zn. Rvp 10900/2012, sp. zn. Rvp 10901/2012, sp. zn. Rvp 10902/2012, sp. zn. Rvp 10903/2012 a sp. zn. Rvp 10904/2012 vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 124/2011 a jeho uznesením zo 14. marca 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 140/2011 a jeho uznesením zo 14. marca 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 152/2011 a jeho uznesením zo 14. marca 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 141/2011 a jeho uznesením zo 14. marca 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 183/2011 a jeho uznesením zo 14. marca 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 10900/2012, sp. zn. Rvp 10901/2012, sp. zn. Rvp 10902/2012, sp. zn. Rvp 10903/2012 a sp. zn. Rvp 10904/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 10900/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a ako neprípustné.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 16. júla 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 124/2011 a jeho uznesením zo 14. marca 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 140/2011 a jeho uznesením zo 14. marca 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 17Er 152/2011 a jeho uznesením zo 14. marca 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 141/2011 a jeho uznesením zo 14. marca 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 183/2011 a jeho uznesením zo 14. marca 2012 (ďalej len „napadnuté uznesenia“ alebo „uznesenia“).

2. Z obsahu sťažností a ich príloh vyplynulo, že sťažovateľka v záujme vymoženía svojich pohľadávok z úverových zmlúv, ktoré uzatvorila s dlžníkmi – fyzickými osobami (ďalej len „povinní“), ktoré boli priznané vykonateľnými rozsudkami Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného Slovenskou rozhodcovskou, a. s., alebo notárskou zápisnicou, podala súdному exekútorovi JUDr. R. K. (ďalej aj „súdny exekútor“) návrhy na vykonanie exekúcií. Súdny exekútor na základe poverení udelených okresným súdom začal

nútený výkon rozhodnutí (exekúcie). Z napadnutých uznesení vyplýva, že v priebehu konaní súdny exekútor plniac si povinnosť podľa § 30 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) oznámil okresnému súdu skutočnosti, pre ktoré by mohol byť vylúčený z vykonávania exekúcií. Napadnutými uzneseniami okresný súd ex offo vylúčil vo veci konajúceho súdneho exekútora z vykonávania exekúcií z dôvodu, že bol pred vymenovaním do funkcie súdneho exekútora zamestnancom sťažovateľky ako účastníčky exekučných konaní (oprávnenej), čo podľa názoru okresného súdu zakladá dôvod na jeho vylúčenie.

3. Sťažovateľka vo svojich sťažnostiach napáda uvedené uznesenia okresného súdu, ktorými okresný súd ex offo rozhodol o vylúčení súdneho exekútora z vykonávania exekúcií a postup všeobecného súdu, ktorý viedol k ich vydaniu. Sťažovateľka uvádza, že okresný súd porušil jej základné práva, a to konkrétne:

«A. právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“);

B. právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“);

C. právo vlastniť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy;

D. právo na pokojné užívanie majetku zaručené čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru;

E. všeobecný zákaz diskriminácie ustanovený čl. 12 ods. 2 Ústavy;

F. zákaz diskriminácie ustanovený čl. 14 Dohovoru.»

4. V súvislosti s vylúčením súdneho exekútora z exekúcií v označených exekučných konaniach sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, k čomu uviedla:

«Napadnuté uznesenie Okresného súdu... veľmi významnou mierou ovplyvnilo faktické a právne postavenie sťažovateľa a to najmä v spojitosti s výkonom exekúcie... Tvrdíme, že postup všeobecného súdu v konaní... ako aj samotné rozhodnutie tohto súdu, nelegitímne a nelegálne limitovali práva sťažovateľa, najmä jeho právo na súdnu ochranu

zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy a právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru a to v takej miere, že je to v právnom štáte neprípustné. Je tomu tak preto, že všeobecný súd:

a) bez toho aby upovedomil sťažovateľa o Náleze ústavného súdu zo dňa 13. 4. 2011, sp. zn.: III ÚS 322/2010-37;

b) bez toho aby vykonal akékoľvek dokazovanie v otázke subjektívnej alebo objektívnej zaujatosti súdneho exekútora vo veci alebo v pomere k účastníkom exekučného konania;

c) bez toho aby existovali akékoľvek racionálne pochybnosti o legálnom a legitímnom postupe súdneho exekútora v exekúcii;

d) bez toho aby existovali oprávnené obavy sťažovateľa alebo povinného o legálny priebeh exekúcie:

e) bez toho aby umožnil sťažovateľovi s cieľom ovplyvniť rozhodnutie všeobecného súdu vyjadriť sa k otázke zaujatosti a to aj na podklade konkrétnych dôkazov a rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn.: III ÚS 322/2010;

rozhodol s konečnou platnosťou (podľa ust. § 30 ods. 10 Exekučného poriadku proti rozhodnutiu všeobecného súdu o námietke zaujatosti exekútora nemožno podať opravný prostriedok) o právnom postavení sťažovateľa, pričom toto rozhodnutie vyvolalo právne účinky do budúcnosti a definitívne zbavilo sťažovateľa možnosti dosiahnuť vymoženie svojej pohľadávky výkonom exekučnej činnosti realizovanej súdnym exekútorom - JUDr. R. K..

... postupom Okresného súdu..., ako aj napadnutým uznesením tohto súdu, došlo v rámci práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces k porušeniu zásady „rovnosti zbrani“, zásady kontradiktórnosti súdneho konania, práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a práva na rozhodovanie podľa relevantnej právnej normy, ktoré sú imanentnou súčasťou vyššie označených základných práv a to spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s čl. 46 ods. 1 Ústavy a článkom č. 6 ods. 1 Dohovoru.»

5. Sťažovateľka k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uvádza: „Všeobecný súd svojím rozhodnutím, ktoré bolo vydané v konaní vedenom bez dodržania zásad spravodlivého súdneho procesu, obmedzil majetkové práva sťažovateľa takým spôsobom, ktorý je

nezlučiteľný s článkom č. 20 ods. 1 Ústavy SR a článkom č. 1 Protokolu č. 1. Napadnutým rozhodnutím všeobecného súdu došlo k reálnemu ohrozeniu majetku sťažovateľa existujúceho v podobe pohľadávky a jej príslušenstva a taktiež došlo k zníženiu majetku sťažovateľa o majetok vynaložený na výkon exekúcie zvoleným súdnym exekútorom. Sťažovateľ mal teda v zmysle článku č. 20 ods. 1 Ústavy SR a článku č. 1 Protokolu č. 1 majetok chránený Dohovorom o ktorý však nelegálnym postupom a rozhodnutím všeobecného súdu bez akejkoľvek náhrady prišiel.“

6. Namietané porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru sťažovateľka odôvodnila tým, že „*aj keď výkon a ochrana jeho práva na spravodlivý súdny proces mala byť rovnaká, mal v konaní pred všeobecným súdom výrazne nevýhodné postavenie a bolo s ním zaobchádzané odlišne. Sťažovateľ však bol, a to najmä vzhľadom k faktu, že všeobecný súd rozhodoval o jeho práve na výkon súdneho rozhodnutia zvoleným exekútorom a toto rozhodnutie výrazne ovplyvnilo jeho právne postavenie, účastníkom konania rovnako ako povinný. Z okolností daného prípadu nemožno vyšpecifikovať také skutočnosti, ktoré by mohli objektívne a rozumne ospravedlniť takéto odlišné zaobchádzanie. Odlišné zaobchádzanie so sťažovateľom nemožno ospravedlniť jeho iným postavením (postavením oprávneného), pretože takýto dôvod je priamo Ústavou SR a Dohovorom špecifikovaný ako dôvod zakázaného odlišného zaobchádzania.“*

7. Sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby sťažnostiam vyhovel a nálezom vyslovil porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy, základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v označených konaniach a jeho napadnutými uzneseniami, napadnuté uznesenia okresného súdu zrušil, veci vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 000 €, ako aj náhradu trov konania.

II.

8. Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

9. V zmysle § 112 ods. 2 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

10. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 10900/2012, sp. zn. Rvp 10901/2012, sp. zn. Rvp 10902/2012, sp. zn. Rvp 10903/2012 a sp. zn. Rvp 10904/2012 a z neho vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť, ako aj na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd o spojení týchto sťažností na spoločné konanie tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

III.

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

14. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

15. Podľa § 30 ods. 7 Exekučného poriadku exekútor predloží vec na rozhodnutie súdu o námietke bez zbytočného odkladu. O tom, či je exekútor vylúčený, rozhodne súd do desiatich dní od predloženia veci.

Podľa § 30 ods. 10 proti rozhodnutiu súdu podľa odseku 7 nie je prípustný opravný prostriedok.

16. Podľa § 374 ods. 4 OSP proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakateľa je vždy prípustné odvolanie. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakateľ, môže v celom rozsahu vyhovieť sudca, ktorého rozhodnutie sa považuje za rozhodnutie súdu prvého stupňa; ak sudca odvolaniu nevyhoví, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Ak odvolanie podané v odvolacej lehote oprávnenou osobou smeruje proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakateľa,

proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa (§ 202), rozhodnutie sa podaním odvolania zrušuje a opätovne rozhodne sudca.

17. Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

18. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

19. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

21. Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

22. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

23. Podstatou sťažností je tvrdenie sťažovateľky, že napadnutými uzneseniami okresného súdu, ktorými okresný súd rozhodol o vylúčení súdneho exekútora JUDr. R. K. z výkonu exekúcií z dôvodu pochybností o jeho nezaujatosti vo vzťahu k sťažovateľke, boli porušené jej základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 12 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 14 dohovoru. Podľa tvrdení sťažovateľky okresný súd vydal svoje rozhodnutia bez aplikácie relevantnej právnej normy a bez vykonania dokazovania a svoje rozhodnutia dostatočne neodôvodnil. Napadnutými rozhodnutiami okresného súdu malo dôjsť k ohrozeniu existujúcich pohľadávok sťažovateľky a k zníženiu jej majetku o náklady výkonu exekúcií zvoleným súdnym exekútorom a v konaní mala mať sťažovateľka výrazné nevýhodné postavenie a zaobchádzalo sa s ňou odlišne.

24. Ústavný súd sa najskôr zaoberal otázkou, či sú naplnené predpoklady meritórneho prerokovania ústavnej sťažnosti (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

25. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenia okresného súdu, ktorých kópie právny zástupca sťažovateľky na výzvu ústavného súdu doplnil svojim podaním z 19. novembra 2012. Namietanými uzneseniami bolo rozhodnuté o tom, že okresný súd nepripúšťa vstup vedľajšieho účastníka (Združenia na ochranu finančného spotrebiteľa OFS) do exekučného konania a vylučuje vo veci konajúceho súdneho exekútora (JUDr. R. K.) z exekúcie.

V prípade rozhodovania o vylúčení súdneho exekútora z exekúcie ide o rozhodnutie, proti ktorému odvolanie v zmysle ustanovenia § 30 ods. 10 Exekučného poriadku nie je prípustné, ak ho vydá sudca.

Vo všetkých prípadoch namietaných uznesení okresného súdu však išlo o rozhodnutie vyššej súdnej úradníčky. Podľa ustanovenia § 374 ods. 4 OSP je proti rozhodnutiu súdneho úradníka odvolanie prípustné vždy. O takomto odvolaní rozhoduje

sudca okresného súdu, ktorého rozhodnutie sa považuje za rozhodnutie súdu prvého stupňa. Navyše, namietané uznesenia okresného súdu obsahovali aj poučenie o možnosti podať opravný prostriedok.

26. S poukazom na to ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka mala v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinný opravný prostriedok na ochranu svojich práv, ktoré mali byť napadnutými uzneseniami okresného súdu a postupom predchádzajúcim ich vydaniu podľa jej názoru porušené. Zo sťažností sťažovateľky však nevyplýva, že by sťažovateľka tento opravný prostriedok v danej veci v zákonnej lehote využila, naopak, sama tvrdí, že nemá k dispozícii žiadne opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré by jej zákon na ochranu jej práv účinne poskytoval. Sťažovateľka zároveň v sťažnostiach neuvádza žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali nesplnenie podmienky vyčerpania opravných prostriedkov.

Keďže v danej veci je namietaný postup okresného súdu, ako aj jeho napadnuté uznesenia, ktoré sú preskúmateľné sudcom okresného súdu na základe odvolania sťažovateľky, neprichádza do úvahy, aby sa ústavný súd zaoberal námietkami smerujúcimi proti postupu a uzneseniam okresného súdu, a preto treba sťažnosti sťažovateľky považovať za predčasné.

27. Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, IV. ÚS 245/2010, II. ÚS 85/2012), a tiež zo záverov a právneho hodnotenia skutkových okolností daného prípadu ústavný súd sťažnosti sťažovateľky už pri ich predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustné podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnostiach nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. februára 2013